

Maria Pirkola

Maailmankuva ja moraali elokuvissa

Elokuvien sisällön avaaminen nuorille seurakuntatyössä

Opinnäytetyö

CENTRIA AMMATTIKORKEAKOULU

Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma

Lokakuu 2014

TIIVISTELMÄ OPINNÄYTETYÖSTÄ

Yksikkö	Aika	Tekijä/tekijät
Humanistinen ja kasvatustieteiden yksikkö, Ylivieskan yksikkö	Lokakuu 2014	Maria Pirkola
Koulutusohjelma		
Kansalaistoiminta ja nuorisotyö		
Työn nimi		
MAAILMANKUVA JA MORAALI ELOKUVISSA. Elokuviensa sisällön avaaminen nuorille seurakuntatyössä.		
Työn ohjaaja	Sivumäärä	
KT Reetta Leppälä	38	
Työelämäohjaaja		
<p>Tutkimukseni tavoitteena oli selvittää minkälaista maailmankuvaa, etiikkaa ja moraalialueita elokuvat välittävät katsojalle. Tutkimuksessani käytin kolmea eri elokuvaa ja tarkastelin niitä teoriaosuuden pohjalta. Tarkastelin myös, vaikuttaako elokuvien katsominen katsojaan. Pohdin opinnäytetyössäni myös miten seurakunnan nuorisotyössä elokuvista ja niiden vaikutuksista voisi valistaa nuorta. Työni metodina käytin sisällönanalyysiä.</p> <p>Aikaisempi tutkimus osoitti, että tiedotusvälineet muokkaavat ja vaikuttavat nuoren maailmankuvaan. Opinnäytetyössäni käsittelemme kolmea eri elokuvaa, mitä ne välittävät katsojalle. Elokuviensa hahmoja tarkastellessa, heidän päätösten teosta pystyi nostamaan paljon erilaisia moraalialueita päätöksiä. Seurakuntatyössä käytetään joskus elokuvia, niistä pystyisi puhumaan ja niitä pystyisi käymään läpi elokuvan jälkeen. Elokuvasista ohjaaja voisi nostaa esille opetustarkoituksessa olevia kohtauksia.</p>		
Asiasana		
Nuorisotyö, elokuva, maailmankatsomus, etiikka, moraalialue		

ABSTRACT

CENTRIA UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES Humanities and Education, Ylivieska	Date October 2014	Author Maria Pirkola
Degree programme Civic Activity and Youth Work		
Name of thesis WORLDVIEW AND MORAL IN MOVIES. Opening up movies for youth in congregations.		
Instructor Ed.D Reetta Leppälä	Pages 38	
Supervisor		
<p>The aim of this study was to find out, what kind of worldview, ethics and morals movies transmit to the spectator. In this thesis three different movies were examined on the basis of the theory that was gathered. In addition, the objective was to study if watching movies has an impact on the viewer and if parishes could enlighten their youth on the effects of watching movies. This study was content analysing.</p> <p>Earlier study showed that the present day media affects the worldview of young viewers. In this thesis three movies are examined. In examining the movie characters and their decisions, several different moral decisions could be pointed out. Sometimes in congregation work movies are used. After watching a movie with youth, there is an opportunity to talk about the movie. Congregation worker could rise up scenes what have teachable meanings.</p>		
Key words Youth work, movie, worldview, ethics, moral		

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	1
2 TEORIA	4
2.1 Etiikka	4
2.2 Moraalikäsityksiä	6
2.3 Kolme elokuvaa ja kolme maailmankuvaa – kristillinen, naturalistinen ja mytologinen maailmankuva.....	7
2.4 Nuoren maailmankuvan muodostuminen.....	9
3 Noah -elokuva	10
3.1 Elokuvan juonen, henkilöiden ja tapahtumien yleinen kuvaus.....	10
3.2 Tarkastelua teorian valossa	11
3.3 Yhteenveto.....	19
4 Jurassic Park	21
4.1 Elokuvan juonen, henkilöiden ja tapahtumien yleinen kuvaus.....	21
4.2 Tarkastelu teorian valossa	22
4.3 Yhteenveto.....	27
5 Percy Jackson & The Olympians: The lightning thief	29
5.1 Elokuvan juonen, henkilöiden ja tapahtumien yleinen kuvaus.....	29
5.2 Tarkastelu teorian valossa	30
5.3 Yhteenveto.....	33
6 Pohdinta	35
LÄHTEET	37

LIITTEET

1 JOHDANTO

Suomalaiset nuoret katsovat paljon elokuvia ja sarjoja. Elokuvat muokkaavat välttämättä nuoren maailmakuvaa, etenkin jos niitä katselee päivittäin. Sen lisäksi elokuvat sisältävät roolimalleja, joista toiset ovat hyviä ja toiset huonoja. Tämän lisäksi elokuvien päähenkilöt tekevät jatkuvasti moraalisia ratkaisuja, jotka vaikuttavat nuorten käsityksiin oikeasta ja väärästä.

Elokuvien katsominen on jokapäiväistä usean nuoren elämässä, se saattaa olla tapa rentoutua tai keino paeta vaikeaa elämäntilannetta. Seurakunnilla olisi mahdollisuus opastaa nuoria elokuvien suhteen. Seurakunnan nuorisotyössä pystyttäisiin kertomaan nuorille elokuvien maailmankuvasta sekä elokuvan aatteista, jotta nuoret tulisivat tietoisiksi, miten elokuvat vaikuttavat heihin.

Miten saisimme nuoret pohtimaan elokuvien vaikutuksen heidän moraalisiin käsityksiin? Tai miten elokuvien maailmankuvat vaikuttavat heidän alitajunnassa huomaamatta? Mikäli nuoren todellisuus tuntuu kauhealta ja ahdistavalta, elokuvien maailma saattaa olla houkutteleva pakopaikka.

Mielestäni elokuvien pohtiminen yhdessä nuorten kanssa olisi tärkeää. Olen tavannut työssäni nuoria, jotka eivät voi olla ilman kännykkää tai heidän on tai he kaipaavat kotiin tietokoneen ääreen. He kaipaavat elokuvia tai sarjoja, joita katsovat jatkuvasti.

Opinnäytetyön tarkoituksena on herättää seurakunnan työntekijöitä huomaamaan nuorten kiinnostus elokuvia kohtaan, sekä opastamaan heitä käyttämään elokuvia osana kasvatustyötä. Seurakunnalla voisi olla tärkeä rooli auttaa nuoria ymmärtämään elokuvien erilaisia maailmankuvia sekä moraalisia ratkaisuja.

Opinnäytetyössäni kokoan teoriapohjan, jonka kautta pystyn peilaamaan ja analysoimaan valitsemiani elokuvia. Teoriaosuudessa käyn läpi erilaisia maailmankuvia, miten nuoren maailmankuvat kehittyvät ja minkälaiset ulkopuoliset tekijät vaikuttavat nuoren maailmankuvan kehitykseen. Teoriaosuudessa käyn läpi etiikkaa ja moraalialia, mitä ne tarkoittavat ja kuinka ne täydentävät toinen toisiaan. Käyn läpi myös metaeettisiä menetelmiä, jotka selittävät moraaliratkaisuja. Teoriaosuuden jälkeen aloitan elokuvien tarkastelun. Tarkastelussa keskityn erilaisiin näkökulmiin, esimerkiksi millaisia ovat elokuvien välittämät maailmankuvat, elokuvien hahmojen moraaliset päätökset ja mitkä seikat vaikuttavat hahmojen moraalisten ratkaisujen pohjalla.

Tutkielmani muodostuu kolmesta pääluvusta. Jokaisessa pääluvussa käsittelen yhden valitsemistani elokuvista. Pääluvut jakautuvat alalukuihin. Alaluvuissa käsittelen elokuvan roolihahmoja, elokuvan juonta sekä kerron mitä genreä elokuva edustaa. Nostan esille myös muutamia kohtauksia elokuvasta. Analysoin kohtauksia teoriapohjan kautta miettien, miksi hahmo teki tietyn päätöksen ja mitkä elokuvan tapahtumat vaikuttavat näihin päätöksiin. Kolmas alaluku käsittelee omaa pohdintaani ja yhteenvetoa elokuvasta. Pohdin myös kyseisessä alaluvussa miten elokuvaa voisi käyttää nuorisotyössä.

Tutkimusmetodina käytän sisällönanalyysiä. Sisällönanalyysi on tutkimusmenetelmä, jonka kautta tutkimusaineistosta pystyy tekemään päätelmiä sen sisältöön. Tämän tutkimusmenetelmän kautta pystyy tuottamaan uusia näkökulmia. Sisällönanalyysiä käyttäen pystyn tekemään elokuvista päteviä päätelmiä perustuen tekemääni teoriaosuuteen. Työssäni tutkin miten elokuvia voisi käyttää kristillisessä nuorisotyössä. Jotta pystyn vastaamaan tähän kysymykseen, analysoin elokuvien välittämää maailmaa ja hahmojen tekemiä moraalisia päätöksiä.

Tutkimukseen valitsin kolme 2000- luvulla elokuvateattereissa esitettyä elokuvaa: Noah, Jurassic Park sekä Percy Jackson & The Olympians: The lightning thief. Valitsin elokuvat, jotka eroaisivat mahdollisimman paljon toisistaan. Tarkoituksena oli valita elokuvat, jotka edustavat erilaisia maailmakuvia ja sisältävät erilaisia hahmoja. Pidin myös tärkeänä, että elokuvat olisivat nuorten hyvin tuntemia.

Aikaisempia tutkimuksia nuorisotyöstä ja elokuvista löysin Mikkelin ammattikorkeakoulussa tehdyn opinnäytetyön Kirsi Mäkelältä (2009). Mäkelä tarkastelee työssään elokuvien merkitystä nuorille sekä elokuvien esittämistä nuorisotiloissa. Työssään hän vertaili kahden kaupungin elokuvien esittämistä nuorille. Mäkelän opinnäytetyö pohjautuu hänen keräämään tietoon nuorilta kyselyjen avulla sekä Tampereen ja Mikkelin nuorisotyöntekijöiden haastatteluista. Tutkimuksessaan hän myös pohtii elokuvan kiehtovuutta sekä onko elokuvat todella haitallisia nuorille.

2 TEORIA

Teorialuvussa nostan esille keskeisiä käsitteitä, joita käytän myöhemmin elokuvia käsittelevissä luvuissa. Teoriassa käyn läpi kristillisen, naturalistisen sekä mytologisen maailmankuvan. Lisäksi nostan esille nuorten maailmankuvan synnyn sekä etiikan ja moraalin. Teorian tärkeys tutkielmalleni on siinä, että ilman sitä en voisi peilata ja käsitellä elokuvista nousevia asioita.

2.1 Etiikka

Etiikka on filosofian eräs osa-alue. Etiikassa tarkastellaan ongelmia, jotka liittyvät ihmisten käsityksiin oikeasta ja väärästä. Räikkä antaa esimerkin pankkivirkailijasta joka varastaa rahaa pankista. Rahan varastaminen pankista on väärin, mutta entä jos motiivina virkailijalla onkin viedä rahat, jotta hän saa lääkkeitä sairaalle lapselleen, joka kuolee ilman niitä? Onko varastaminen silloin oikein? Esimerkki korostaa tulkitsemisen vaikeutta. Varkauden taustalla saattaa olla paljon erilaisia motiiveja, joka aiheuttaa mietintää oliko teko oikein vai väärin. Räikkä kertoo kirjassaan vastauksen siihen, miten tämä kysymys rahan varastamisesta ratkaistaan. Hänen mukaansa, pitäisi tietää, että voiko pahat keinot olla hyvitetävissä hyvillä tarkoituksilla. Räikän mukaan eettiseen ratkaisuun tarvitaan vastauksia periaatteellisiin ja yleisiin kysymyksiin. (Räikkä 2004, 9-10.)

Etiikka voidaan jakaa kahteen osa-alueeseen. Ensimmäinen alue on normatiivinen etiikka, se antaa ohjeita, sääntöjä ja moraalisia toimintamalleja. Etiikkaan kuuluvat seuraavat kysymykset, mitä ihmisen pitäisi viimekädessä tehdä ja minkälaisia tavoitteita hänellä kuuluisi olla päämääränä. (Räikkä 2004, 9-10.)

Toinen alue on metaetiikka, joka on normatiivisen etiikan kielen käsitteiden ja teorioiden tutkimus, etiikan tietoteoria. Tämä osio käsittelee eettisiä käsitteitä ja eettisen tiedon saamista. Molemmat normatiivinen etiikka sekä metaetiikka kuuluvat toisiinsa. Räikän kirjassa kerrotaan etikan pyrkivän selittämään, millainen on oikea moraali. (Räikkä 2004, 9-10.)

Kristillinen etiikka perustuu Raamatun Uuteen testamenttiin. Uudessa testamentissa tuodaan vahvasti esille luottamusta Jumalaan, lähimmäisen rakkauteen ja lähimmäisen huomioon ottamiseen. Kristillisessä etiikassa ei anneta selvää määräysten järjestelmää, vaan annetaan periaatteita, joiden avulla ihmiset voivat itse ratkaista oikean toimintansa. Kristillisen etiikan periaatteita on esimerkiksi yksilön arvon korostus, sekä rakkauden korostaminen. (Kotkavirta & Nyysönen 1996, 17.)

Esimerkiksi Noah-elokuva edustaa kristillistä etiikkaa eli uuden testamentin etiikkaa. Ydin kristilliseen etiikkaan avautuu, kun tarkastelemme kristityille tärkeää käsitettä, rakkaus. Kotkavirta- Nyysösen kirjassa rakkaus on Uuden testamentin mukaan kristillisen etiikan perusta. Kyseisellä rakkaudella on erilaisia tasoja ja sillä on erilaisia ulottuvuuksia. Esimerkkinä he käyttävät eros-rakkautta, joka on omistavaa ja haluavaa rakkautta. On olemassa myös filia- rakkautta, joka kuvastaa ystävyys- ja veljeysrakkautta. Agape määritellään rakkaudeksi, joka rakastaa toista on hän millainen tahansa. Agape kuvaa erityisesti Jumalan ja ihmisten välistä suhdetta. Jumala rakastaa ihmistä yksin oman hyvyytensä ja rakkautensa tähden. Agape-rakkaus antaa meille esikuvan, miten meidän kuuluisi rakastaa toinen toisiamme. (Kotkavirta & Nyysönen 1996, 17.)

2.2 Moraalikäsityksiä

Tahtoessamme toimia oikein tai hyvin, emme mieti mitä muut ihmiset pitävät oikeana ja hyvänä. Noudatamme ja nojaudumme omiin periaatteisiimme mitkä meidän mielestä ovat oikeita ja hyviä. (Kotkavirta & Nyysönen 1996, 7.)

Kotkavirta ja Nyysönen ovat määritelleet moraalikäsitteen kirjassaan *Ajatus – Etiikka*. Moraali voidaan kokonaisuudessa määritellä moraalisten arvojen ja normien sidokseksi, joihin yhteisön kaikki jäsenet sitoutuvat. Emme ole yksilöinä vapaita, koska yhteisöt rajoittavat meidän vapautta. Yhteiskunta tuo rajoja joiden sisällä me saamme toimia yksilöinä. (Kotkavirta & Nyysönen 1996, 21.)

Moraali on kokonaisuus yhteisöllisiä arvoja ja normeja. Tämä kertoo siitä, että moraali vaihtelee hieman eri yhteisöissä ja että moraaliset käsitykset saattavat muuttua. Yhteisön moraaliset perinteet kumpuavat pitkän ajan takaa, ne muodostuvat hitaasti. (Kotkavirta & Nyysönen 1996, 23.)

George Henrik von Wright käsittelee kirjassaan moraalikysymyksiä. Hänen mukaan moraalikysymykset ovat pääsääntöisesti velvollisuutta, hyvää ja paha kysyviä kysymyksiä. Moraalin kannalta kaikki hyvä ei kuitenkaan ole relevanttia, eikä kaikki velvollisuudet joita joudumme tekemään ole moraalisia velvoitteita. (von Wright 2001, 23.)

2.3 Kolme elokuvaa ja kolme maailmankuvaa – kristillinen, naturalistinen ja mytologinen maailmankuva

Opinnäytetyöhön valitsemani elokuvat edustavat kaikki erilaisia maailmankuvia. Elokuvat poikkeavat maailmankuviltaan paljon toisistaan, mutta niissä on myös joitain samoja piirteitä. Juonet elokuvissa sijoittuvat myös eri aikakausille.

Percy Jackson & The Olympians: The lightning thief – on Antiikin Kreikan mytologiaan perustuva elokuva. Elokuvassa mytologia on ujutettu nykypäivän elämän sekaan. Elokuva kuvataan nykypäivään, mutta sen sisälle on otettu vahvoja mytologisia piirteitä, joka maalaa katsojalle uudenlaisen maailman. Esimerkiksi elokuva uudelleen esittää Odysseuksen matkan manalaan, kun tällä kertaa Percy käy ystäviensä kanssa manalassa.

Myytti on tarina yleensä jumalista, joilla yritetään selittää jotain tiettyä elämää koskevaa kysymystä, kuten kuolema. Holger Thesleff kertoo Homeroksen runosta, jossa Odysseus käy manalassa. Tästä Homeroksen runosta syntyi myytti, että kaikki vainajat menevät manalaan, eivätkä he pääse takaisin ihmisten maailmaan. Myytistä syntyi käsitys myös siitä, että manalassa eläminen oli vailla iloja ja elämä oli muutenkin synkkää, joten kun oli vielä elossa, täytyi elää täyttää elämää. Myytin avulla uskottiin myös jälleennäkemiseen rakkaitten kanssa. (Thesleff 2007, 47.)

Zilliacusin mukaan Kreikassa puhuttiin jumalista, jotka edustivat vuoden kahtatoista kuukautta. Jumalat olivat Zeus, Hera, Poseidon, Demeter, Hefaistos, Hestia, Hermes, Apollon, Artemis, Athene, Ares ja Afrodite. Nämä kyseiset jumalat edustivat myös kahtatoista horoskoopin symbolia. Näiden jumalten uskottiin asuvan Olymposvuorella. Historiallinen kehitys yhteen yhteiseen Olymposvuoreen oli hidasta. Zilliacus kertoo, että Olympos-nimisiä vuoria oli aluksi parikymmentä kreikkalaisella asutusalueella. Pohjoisesta tulleet heimot toivat mukanaan oman jumalansa ja jumala asui vuoren huipulla, jonka esikreikkalainen nimitys on

olympos. Heimoilla oli eri käsityksiä jumalista ja heidän kyvyistään, joten heimojen myytit ja rituaalit olivat keskenään ristiriitaisia. Zilliacusen mukaan Homeros loi yhtenäisen jumalperheen jotka asuivat kuuluisimmalla Olymposvuorella, joka sijaitsee Thessaliassa. (Zilliacus 2007, 12–13, 17–18.)

Jurassic Park elokuva edustaa naturalistista maailmankuvaa. Naturalistisessa maailmankuvassa painopiste on kokonaan selityksissä, jotka saadaan tieteellisten tutkimusten kautta. Tällainen maailmankuva on puhtaasti ateistinen, siinä ei oteta huomioon Jumalaa. Ateistisessä näkemyksessä kielletään kaikki yliluonnollinen ja pyritään selittämään asiat järjen avulla. (Junkkaala 2013, 165.) Elokuva ei ota kantaa Jumalan olemassaoloon. Jurassic Park on sisällöltään luonnontieteeseen perustuva elokuva.

Noah- elokuvassa Nooa näkee tarkoituksen luomakunnalla. Hän uskoo, että Jumala on luonut maailman, hän uskoo, että on vain yksi Jumala ja tämä Jumala voi puuttua luonnonlakien kulkuun milloin tahansa. Luominen kertoo enemmän Jumalasta kuin itse luomisprosessista. Tätä näkemystä kutsutaan suunnitelluksi evoluutioksi. (Junkkaala 2013,165.) On mielenkiintoista huomata, että Noah ja Jurassic Park elokuvien näkemykset eivät eroa paljon toisistaan. Molemmissa elokuvissa uskotaan evoluutioteoriaan. Noah- elokuvassa uskotaan evoluutioteorian takana olevan Jumala, joka on suunnitellut tapahtuman ja ohjaa sen kulkua jatkuvasti. Samoin Jurassic Park- elokuvassa uskotaan evoluutioteoriaan, mutta tästä elokuvasta on tehty puhtaasti luonnontieteellinen. Jumala on poistettu evoluution ohjaajana ja luojana ja uskotaan, että tämän evoluutioteorian olevan itsenäinen.

2.4 Nuoren maailmankuvan muodostuminen

Ketolan kirjoituksessa pohditaan, miten lapset ja nuoret muodostavat maailmankuvia. Kappaleessa kerrotaan maailmankuvien muodostuvan tietynlaisiin oletuksiin, jotka ovat peräsin heidän ympäristöstään. Oikean ja väärän oppiminen karttuu oman kulttuurin oppimisessa sekä sosiaalistumisen kautta. Näiden kautta, lapset ja nuoret alkavat muotoilla omaa maailmakuvaansa. (Ketola 1997, 9.)

Maailmankuva muodostuu käsityksistä siitä, millaisilla asioilla maailman nähdään olevan kalustettu (Ketola 1997, 9).

Helven mukaan maailmankuvan muodostumista voidaan tarkastella prosessina johon osallistuu yksilö sekä hänen ympäristönsä. Prosessi alkaa jo vauvana. Helve kertoo kuinka lapsen kokemukset elinympäristössä tapahtuvista jokapäiväisistä asioista tuleva tieto suodattuu maailman alkukuvaksi. (Helve 1997, 141.)

Kirjassa kerrotaan kuinka harrastukset, nuorten erilaiset kulttuurit sekä tiedotusvälineet vaikuttavat yhä enemmän maailmakuvaan. Maailmankuvien muodostumista voidaan verrata ihmisen tekemisen ja tekemisen lopputuloksen vaikuttavaan systeemiin, joka välittää tiedon maailmakuvaan ja voi tämän takia muokata maailmakuva. (Helve, 1997, 141.)

Tekstistä käy ilmi, että maailmankuva vaikuttaa ihmiseen ja ihmisen kautta hänen ympäristöönsä. Ihmisellä on tarve löytää itselleen paikka yhteiskunnassa ja tarkastella millainen maailma todellisuudessa ja tämä rakentaa maailmankuvaa. Myös sukupolvelta toiselle kulkeutuvat maailmankuvat vaikuttavat yksilöön. Yksilöön vaikuttaa myös suvun historiasta nousevat ajatukset, sekä historian kertojien värittämä maailmankuva. Kertomukset muuttuvat kertojan mukaan, joten kertomuksiin tulee lisää väriä, mielipiteitä ja sen henkilön maailmannäkemyksiä. (Helve 1997, 142.)

3 NOAH -ELOKUVA

3.1 Elokuvan juonen, henkilöiden ja tapahtumien yleinen kuvaus

Noah – elokuva on jännittävä ja mukaansa tempaava kertomus Jumalalle kuuliaisesta miehestä. Kertomus perustuu Raamatun kertomukseen, joka on kuvattuna Ensimmäisessä Mooseksen kirjassa. Hollywood tyyliin tehty ja tulkittu elokuva on visuaalisesti taidokas. Elokuvaan on pyritty tuomaan moderneja ekologisia arvoja. Tämän hyvän ja pahan kamppailusta kertovan elokuvan on ohjannut Darren Aronofsky ja mukaan on saatu nimekkäitä näyttelijöitä, Russel Crowe Nooana, Emma Watson Ilan roolissa sekä suuri kuuluisuus Anthony Hopkins joka esittää isoisää Metuselaa.

Elokuva on sijoitettu yhteiskunnan myyttisen yhteiseen historiaan.. Elokuva kertoo kahden suvun tarinaa, Setin ja Kainin. Setin suku suojelee luomakuntaa, kunnioittaa Luojaa ja hänen työtään, Kainin suku ei piittaa Luojusta ja pitää itseään oikeutettuna suurkuluttaan luontoa. Näiden kahden suvulle kehkeytyy eppinen taistelu, taistelu elämästä ja kuolemasta. Syynä taisteluun on ihmisen syntisyys ja sydämässä asuva pahuus.

Setin suku elää kunnioittaen luontoa ja eläimiä. He eivät tapa eivätkä syö niitä. Kainin suku taas tappaa kaiken elävän mitä löytävät. He uskovat, että eläimiä syömällä saa itselleen niiden elämän voiman.

Kaiken tämän pahuuden kasvettua liian suureksi, Jumala on päättänyt ottaa takaisin ohjat ja lopettaa pahuuden maailmassa. Luoja ilmoittaa Nooalle unen kautta hänen aikeistaan tuhota maailma, mutta Luojalla on kuitenkin suunnitelma millä viattomat osapuolet saadaan pelastettua. Hän pyytää Nooaa auttamaan rakenta-

malla arkin, jolla pystytään pelastamaan kaikki viattomat eläimet sekä Nooan perheen. Nooa rakentaa Jumalan pyytämän arkin joka johtaa siihen, että Tubal-Kain yrittää valloittaa valmista arkkia, jotta hän pelastuisi.

Elokuva käy läpi suuria tunteita ja siinä kuvataan myös Nooan kivuliaita kamppailuja. Elokuva sisältää Hollywoodmaista draamaa. Tämä Raamatullinen elokuva saanee ihmisiä tarttumaan Raamattuun ja tarkistamaan kertomuksen kulkua ja todellisuutta.

3.2 Tarkastelua teorian valossa

Nooan maailmannäkemyks

Kirjassa Luominen ja Raamattu kerrotaan, kuinka kaikki kristityt uskovat seitsenpäiväiseen luomiskertomukseen, joka on Raamatussa ensimmäisessä Mooseksen kirjassa (Junkkaala 2013, 15). Nooa elokuvan maailmankatsomus pohjautuu kertomukseen Jumalasta ja Hänen luomistyöstään, erityisesti luomiskertomukseen. Elokuvasa kertomus luomisesta oli kulkenut sukupolvelta sukupolvelle, Nooan lapsille saakka. Nooa varjelee ja viljelee Luojan maata. Hän on kuuliainen Luojalle ja odottaa, että oikeus koittaa. Elokuvasa hän on rakastava perheenisä, joka toteuttaa Jumalan tahtoa. Elokuvasa ei viitata Jumalaan Jumalan nimellä, vaan Jumala on tässä elokuvassa Luoja.

Esimerkki Nooan kuuliaisuudesta Luojalle näkyy Nooa elokuvan kohtauksessa 00:12:00, jossa Nooa oli nähnyt unen, joka kertoo maailman tuhosta. Uni välittää myös viestin, että Nooan pitäisi lähteä isoisän luo kaukana sijaitsevalle vuorelle. Nooa päättää, että hän lähtee perheen kanssa vaikka matka on pitkä ja vaarallinen. Nooa haluaa toteuttaa Luojan ohjeita ja lähtee etsimään vastauksia isoisältä. Kuuliaisuus Jumalalle on kristillinen hyve, josta seuraa jotain hyvää.

Kohdassa 00.38.43 Nooan usko ihmisen elämällä olevan tarkoitus joka saatiin luomisessa ja tehtävään, tuodaan esille. Kohtauksessa Nooan nuorin poika on arkissa ja silittää kyyhkystä. Nooa tulee hänen luokseen ja kertoo, että myrskyn jälkeen niistä tulee isä ja äiti. Ja niiden poikaset levittäytyvät ympäri maailmaa. Nooa kertoo, että heidän tulee kohdella eläimiä hellävaroin ja suojella niitä. Jos jotain tapahtuisi niille, pala luomistyötä menetetään ikuisiksi ajoiksi. Nooan näkemys ihmisen olemisesta luomakunnan viljelijä ja varjelija tulee esille samassa kohtauksessa. Nooa kertoo arkissa olevien viattomien luontokappaleiden olevan heidän hoivassa. Nooan perheen tehtävä on huolehtia niistä.

Nooa uskoo Jumalan olevan täynnä hyvyyttä. Hän uskoo Jumalan antavan perheelleen kaiken, mitä he tarvitsevat. Tästä elokuvassa on esimerkki 00.39.21 minuutin kohdalla. Haam, Nooan keskimäinen poika tulee puhumaan. Haam kysyy itselleen vaimoa, koska lintujakin on kaksi aina yhtä lajia. Nooa kysyy Haamilta, että näkikö hän kuinka Luoja teki metsän ja puut arkkia varten? Kuinka hän lähetti linnut? Eikö hän ole antanut kaiken, mitä tarvitsemme?"

Elokuvan aikana, katsojalle on tullut selväksi, että Kainin suku on paha ja kirottu, Jumalan hylkäämä. Sethin suku, johon Nooa kuuluu, on Jumalalle kuuliainen, Luoja on mieltynyt tähän sukuun. Nooan maailmankatsomus kuitenkin muuttuu elokuvan 00:55:00 minuutilla. Nooa oli vakoilemassa Tubal-Kainin leiriä, hieman arkista kauempana. Hän näki, kuinka hirveä kaaos ja miten paha oli päässyt leirissä valloilleen. Tästä Nooa ymmärsi, että heissä kaikissa asui paha, synti. Hän alkoi nähdä syntisiä puolia omissa lapsissaan, itsessään sekä vaimossaan. Tämän asian ymmärtäminen vaikuttaa Nooan näkemykseen, kuuluuko ihmisen elää Luojan uudessa luomistyössä. 00.57.00 minuutin kohdalla, Nooa puhuu vaimonsa kanssa.

Nooa kertoo, että he tekevät työn, hoitavat annetun tehtävän ja sitten he kuolevat. Nooa kertoo myöhemmin lapsilleen, että he ovat maailman viimeisimmät ihmiset. Luoja tekee uuden maailman, uuden luomistyön, eikä siihen kuulu ihminen, koska he tuhoaisivat sen vain uudelleen.

Nooa on teistisen evoluution kannattaja, eli hän uskoo, etteivät evoluutioteoria ja Jumala ole ristiriidassa keskenään. Teistisen evoluution kannattajan näkemys on, että Jumala ohjaa evoluutiota. (Junkkaala 2013.)

Nooan moraalisia ratkaisuja

00.13.11 minuutin kohdalla, perhe saapuu hylätylle kaivoskuopalle. Monttu on avara ja näyttää autiolta. Perhe menee montun läpi vaikka se on vaarallista. Läpi kulkiessaan he huomaavat jonkun tappaneen ihmisiä. Perhe luulee kaikkien olevan kuolleita, kunnes he kuulevat pienen tytön huutavan isäänsä. Nooa perheineen alkaa nopeasti etsiä tyttöä ja löytääkin hänet pian. Perheen äiti huomaa työllä olevan syvä haava mahassa ja hän alkaa paikata haavaa. Nooan moraalinen ratkaisu tulee 00.15.00 minuutin kohdalla, kun lauma vihamielisiä ihmisiä alkaa ajaa heitä takaa. Nooa tekee ratkaisun pelastaa tytön ja juosta perheineen karkuun. Nooan moraalinen ratkaisu tulee esille siinä, kun hän pelastaa tytön. Kristillisessä näkemyksessä ihminen on tärkeä ja arvokas, ihmisen elämää kuuluu vaalia. Nooa teki oikein pelastamalla tytön.

Elokuvan edetessä Nooan käsitys oman sukunsa pelastamisesta vahvistuu, joka vaikuttaa hänen moraaliseen päätökseen. 01.10.00min sateen lähestyessä Haam on tuomassa arkkiin tyttöä jonka hän tapasi Tubal-Kainin leirissä. Heidän juostessaan tytön jalka jää maahan asetetun loukun väliin. Haam yrittää saada tyttöä irti murhanhimoisen väkijoukon juostessa heitä kohti. Heidän onnekseen Nooa juoksee paikalle ja Haam pyytää isäänsä auttamaan. Nooa riuhtaisee poikansa ylös ja hän

jää itse tytön kanssa. Nooa mietti jonkin aikaa auttaako tyttöä vai ei. Nooa teki päätöksen jättää tyttö väkijoukon tallottavaksi. Hän teki ratkaisun tietäen, että Haam tulee olemaan vihainen hänelle. Nooan päätöksen pohjalla on ihmisen paahuus. Hän ei halunnut tuoda vaimoa Haamille, koska hän pelkäsi ihmisen tuhoavan Luojan tekemän uuden luomuksen.

Perheen ollessa arkissa, Ila (pienenä pelastettu tyttö) ja vanhin poika Set tulevat kertomaan Nooalle, että he saavat lapsen. Nooa raivostuu, koska näin ei pitänyt käydä, Ilan piti olla hedelmätön. Nooa raivostuu, koska se ei ollut hänen mielestä Luojan tahto. Nooa kertoo perheelleen, kuinka tämän elämänsä täytyisi mennä. Jos lapsi on poika, hän on viimeinen mies maassa, jos hän taas on tyttö, Nooa joutuu tappamaan tytön vauvana. Kohdassa 01.51.00 Ila synnytti kaksi vauvaa. Tästä lähtee Nooan kamppailu itsensä ja Luojan kanssa. Ila oli synnyttänyt kaksi tyttöä ja piileskeli arkin katolla. Nooa juoksi Ilan ja vauvojen perään tappaakseen lapset, mutta antoi Ilan kuitenkin tuudittaa vauvat uneen. 01.54.00 Nooa päättää olla armollinen lapsille ja jättää heidät henkiin. 02.00.00 kohdalla lasten hengen säästämiseen löytyy myös motiivi, Nooa kertoo, kuinka hänen sydämensä täyttyi pelkästään rakkaudella, kun hän katsoi lapsia. Jumalan tahto oli armahtaa ihmistä ja antaa lastenkin elää uudessa maailmassa. Tässä kohtauksessa nostetaan esille teoriaosuudessani olevaa agape-rakkautta. Jumala rakastaa ihmistä sellaisena kuin he ovat, antaa uusi mahdollisuus.

Tubalkain maailmankatsomus

Tubal-Kainin maailmankatsomusta ohjaa ei-teleologinen evoluutio, joka on ”näkemys, joka hyväksyy Jumalan luoneen maailman, mutta ei pyri etsimään siitä Jumalan kädenjälkiä” (Junkkaala 2013, 165).

Nooan lailla Tubal-Kain, Kainin suvun kuningas tuntee molempien sukujen historian. Tubal-Kainin maailmankatsomus tuodaan heti vahvasti esille 00.03.00 kohdalla. Kohtauksessa Nooa on isänsä kanssa jäljellä olevan Luojan tekemällä kukoistavalla maalla (ihminen oli tuhonnut melkein kaiken kauniin ja kukoistavan maan, jäljellä oli vain tuhkaa), kun he kuulevat miesten saapuvan lähemmäksi. Nooan isä Lemek käskee pojan piiloutua ja itse menee miehiä vastaan. Tubal-Kain oli päättänyt, että he kaivavat zoharia (kullanomaista ainetta jota käytetään energiana, zohar on verrattavissa tämän päivän öljyyn) siitä kohdasta. Lemek huomauttaa miehelle, että tämä on pyhä paikka, ettei hän saisi kaivaa siitä. Raivoissaan Tubal-Kain lyö Lemekin maahan ja alkaa saarnata, että hänen maansa kuolee ja nääntyy, eikä luoja ole heitä auttanut. Hän tuo esille historian, että luoja kirosi heidät raatamaan otsa hiessä pystyäkseen elää. Tubal-Kain on valmis raatamaan ja tekemään kaikkensa saadakseen elantonsa. Hänen sanansa: ”Otan takuulla kaiken, minkä haluan”. Tämä on miehen ajattelutapa. Lopuksi Tubal-Kain päättää tappaa hänen tietääkseen viimeisen Setin jälkeläisen. Nyt kaikki mitä maanpäällä on, olisi Kainin suvun.

00.42.53 Nooa ja Tubal-Kain tapaavat jälleen. Kohtauksessa Tubal-kainilla on takana iso armeija ja vierellään Haam, Nooan poika. Nooa kuitenkin käskee poikansa takaisin arkkiin. Tubal-Kainin mielestä poika kuuluu nyt hänen joukkoihinsa. Tässä kohtauksessa Tubal-Kain tuo itse esille näkemystään maailmasta ja sen luojasta. Hän kertoo, ettei usko, kun kuulee ihmisten puhuvan Luojan tekemistä ihmeistä, mutta nähtyään taivaalla lentävät linnut, jotka saapuivat arkkiin, hänen oli tultava ja nähtävä ihme omilla silmillä. Nooa kertoo miehelle, ettei siellä olisi mitään hänelle. Tubal-Kainin näkemys on, että kaikki nämä maat ja sen sisällöt kuuluvat hänelle, jopa Nooan poika Haam. Tubal-Kainin itsekeskeisyys nousee pintaan, kun hän kuvittelee Nooan rakentaneen arkin suojellakseen perhettään hänel-

tä. Nooa kertoo, että arkki on viattomia varten, pelastus niille, jotka Luoja säästää. Tubal-Kain kertoo oman mielipiteensä siitä, ettei Luoja välitä tästä maailmasta. Luojusta ei ole kuulunut mitään sen jälkeen, kun hän merkitsi Kainin. Tubal-Kainin mielestä he ovat yksin, hylättyjä orpolapsia, Luojan kiroamia. He joutuvat raatamaan, jotta voisivat elää. Tässä kohdassa tuodaan jälleen esille Tubal-Kainin elokuvan alussa lausumat sanat, ”Teen takuulla kaiken voitavani sen eteen. Otan takuulla kaiken, minkä haluat”. Näillä hänen sanoillaan, hän yrittää kertoa, että hänellä on oikeus tehdä ja saada kaikkea mitä hän vain tarvitsee.

01.07.00 Luoja lähettää sateen. Tubal-Kain yrittää keskustella Luojan kanssa, hän ihmettelee miksi hänelle ei puhuta. Onhan hänet luotu Luojan omaksi kuvaksi. Tubal-Kain vertaa itseään Jumalaan, ”annan elämää. Otan sen pois. Niin kuin sinä! Olen kaltaisesi, eikä totta?” Tubal-Kain pitää puheen miehilleen. Hän kertoo sateen tulleen tuhoamaan heidät. Hän tuo esille näkemyksen siitä, että he ovat miehiä. Ei kukaan, ei edes Jumala voi heidän elämästään päättää. He ovat sentään miehiä ja kun ihmiset laittavat voimansa yhteen, he ovat voittamattomia. Tubal-Kainille Luoja on kaukainen, ankara ja välinpitämätön Jumala. Hän uskoo, että Jumala tahtoo heille vain pahaa ja kärsimystä.

Moraalinen päätös

00.41.00 kohdalla Tubal-Kain miehineen on saapunut arkin rakennuspaikan ulkopuolella sijaitsevaan metsään. Kohtauksessa yksi Tubal-Kainin miehistä yrittää tappaa Haamin, joten Tubal-Kain tappaa miehen. Hänen ratkaisunsa oli säästää Haam, koska hän on nuori ja voimakas. Tubal-Kain halusi Haamin omaan miehistöönsä. Hän uhraisi yhden huono miehen hyvän miehen sijaan. Tubal-Kain yritti sanoa Haamille, että hän on vahva soturi ja hänen tulee kuulua Tubal-Kainin joukkoon.

00.49.15 Tubal-Kain erotteli hänen suuren ihmisjoukon. Taistelumiehet ja joitakin naisia ja lapsia sai olla valmistamassa miekkoja ja sota varusteita arkin ulkopuolella olevassa metsässä. Loput ihmiset tai jäädä eristykseen metsän ulkopuolelle. Tubal-Kainin soturimiehet olivat rakentaneet korkean aidan ja pystyttäneet sen. Tubal-Kain katselee metsässä olevien ihmisten tekemisiä. Kohtauksessa hän seuraa, kuinka nuoria tyttöjä vaihdettiin metsän ulkopuolelle lihaa vastaan. Tämä on hänen mielestään ihan oikein ja sallittua. Hän tekee kaiken tämän, jotta he voisivat pelastua tulvalta kaappaamalla arkin.

Elokuvassa Tubal-Kain kärsi tunteesta, että Jumala on hylännyt hänet. Hän kärsi Jumalan hiljaisuudesta. Hän yritti kommunikoida ja huutaa Jumalan puoleen, mutta vastausta ei koskaan tullut. Hyrckin kirjassa kerrotaan, että kun tulee Jumalan hylkäämäksi, osoittaa Jumala suoraan tien helvettiin. (Hyrck 2003.)

Jumalan hylkäämänä ihminen joutuu irti elämänsä perustasta, jonka varassa hänen koko olemassaolonsa lepää. Ei ole ketään muuta, jonka luo lähteä. (Hyrck 2003, 103.)

Elokuvassa Tubal-Kain kertoo Nooalle heidän tekevän töitä otsa hiessä. Tubal-Kainin puheesta ei löytynyt mitään muuta elämäntarkoitusta kuin työnteko ja selviäminen. Jumalan lopullisen hylkäämisen kohteeksi joutuva ihminen kadottaa olemassaolonsa perustan. Hän joutuu kokemaan yksinäisyyttä ja suurta psyykkistä kipua. (Hyrck 2003, 104.)

Jättiläiset – ihmisen vartija paratiisissa

Elokuvassa kivijättiläiset ovat taivaasta lähteneitä vartijoita. Jättien tehtävä paratiisissa, oli pitää Eevaa ja Aadamia silmällä. Nooan ja hänen perheensä ollessaan matkalla isosiän vuoren luo, he joutuvat pelottavien kivijättien vangiksi. Jättien johtajan nimi on Samyaza, eikä hän halua auttaa Nooaa pääsemään vuoren luo, jätti ei usko Nooan puheita, koska ihminen oli pettänyt heidän luottamuksen jo kerran. Nooa perheineen jätettiin kuolemaan syvään kalliokuoppaan. Heidän onnekseen, jättien joukossa oli kuitenkin yksi, joka halusi auttaa.

Og jättiläinen, joka päätti auttaa Nooan perhettä, kertoo heille tarinan, kuinka heistä tuli kivijättejä ja Luojan hylkäämiä. Og kertoo, että vartijat ovat oppineet pelkäämään ihmisiä. Og kertoo luojan tehneen heidät toisena päivänä. Heidän tehtävänä oli vartioida Aadamia ja Eevaa. Hän kertoo, kuinka he näkivät Aadamin ja Eevan heikkoudet ja rakkauden. Kun he näkivät Eevan ja Aadamin lankeavan, vartijat säälivät heitä. Og kertoo vartijoiden olleen valomuodossa eikä kiveä. Heidän ei kuulunut puuttua asioihin, mutta he kuitenkin yrittivät auttaa ihmistä. Kun he eivät totelleet Luojaa, vartijat saivat rangaistuksen. Jättien tiputtua taivaasta maailmaan, maa kuorrutti heidät ja heistä tuli kivijättejä. Heidän hohtava hehku oli kahlittu kiven ja kuran sisään. Kuitenkin he opettivat ihmiskunnalle kaiken, mitä he tiesivät luomisesta. Vartijoiden avulla, ihmiset nousivat tomusta ja heistä tuli suuria ja mahtavia. Ihmiset halusivat lopulta vain käyttää jättejä väkivaltaan. Oli vain yksi ihminen, joka suojeli vartijoita. Nooan isoisä Metuselah. Suurin osa vartijoista tapettiin. Vartijat rukoilivat Luojaa viemään heidät takaisin kotiin. Luoja kuitenkin oli aina hiljaa. Og kertoo näkevänsä Nooassa pienen häivähdyksen Aadamia ja siksi hän auttaa Nooaa ja perhettä ja haluaa uskoa, että he ovat Luojan asialla. Og teki tämän, vaikka heidän johtajansa Samyaza ei halunnut auttaa.

00.30.55 Samyaza ja toiset jätit tulivat hakemaan Ogin pois Nooan luota. Og on petturi. Og yrittää vielä saada johtajaa uskomaan Nooan olevan vanhuksen poika.

Zamyaza ei usko Nooaa, mutta kun kuivasta maasta alkaa pulputa yllättäen vettä ja puita alkaa kasvaa heidän ympärillään, vartijakin alkaa uskoa ja päättää auttaa perhettä.

Jumalalle osoittama rakkaus, jota ihminen pystyy antamaan, on luopuminen omista haluistaan ja tahdostaan, jotta iankaikkinen elämä paratiisisissa kuoleman jälkeen olisi saavuteltavissa (Hyrck 2003, 121). Tämän asian Jätiti tekivät, kun he päättivät auttaa Nooaa Jumalan antamassa työssä. Oikean päätöksen tekemisestä koituu jäteille myöhemmin jotain hyvää.

Jäteille Luoja on kaukainen ja hiljainen. Hän ei vastaa, hän ei armahda eikä ota takaisin kotiin. Kaikki tämä muuttuu 01.11.00 kohdalla. Kohtauksessa Tubal-Kain saa hajotettua yhden vartijan kuoren ja on aikomassa tappaa tämän. Jätti kuitenkin katsoo ylös taivaalle ja pyytää Luojalta anteeksi. Jätin kuoltua hän muuttuu takaisin kauniiksi hehkuvaksi valoksi ja Luoja ottaa hänet takaisin kotiin. Tämä kuvaa armahtavaa Jumalaa, vartijat päättivät tehdä oikein, auttaa Luojan tahtoa ja katua pahoja tekojaan jotta he saisivat Jumalalta anteeksi.

3.3 Yhteenveto

Tämä elokuva kertoo katsojalle kahden suvun taistelusta. Miten päähenkilöt reagoivat vaikeissa tilanteissa ja miten ne vaikuttavat heihin elokuvan aikana. Elokuva tuo esille kaksi erilaista näkemystä Jumalasta. Kaksi erilaista toimintatapaa ja ajatusta elämästä ja sen kulusta, miettien kuka on maailman johtaja.

Vaikka elokuvassa kuvataan hyvää sekä paha, pahuus kuitenkin jää voimakkaana katsojan mieleen. Esimerkiksi, kun hyvä, eli Jumalan työ (eläinten tulo arkkiin), laittaa pahan myös liikkeelle. Pahuus kasvaa ja halu vastustaa Jumalan tahtoa voimistuu. Nooa tajuaa elokuvassa, että kaikissa asuu pahuutta, eli kristinuskon

mukaan perisynti. Nooa ymmärsi jotain minkä Kirsti Lagerspetz kertoo hyvin kirjassaan *Mitä tulee mieleen.* (2000.)

Ihmisellä on jo perinnöllisessä rakenteessaan mahdollisuudet käyttäytymiseen, joka voi aiheuttaa toisille pahaa, vaikka näitä mahdollisuuksia ei koskaan toteutettaisikaan. Ajatus perisyynnistä merkitsee sen toiseikan tunnustamista, että olemme kaikki kykeneviä pahaan ja että pahaa eivät siis aiheuta vain jotkut muut, pahat ihmiset, jotka ovat aivan erilaisia kuin me itse. (Lagerspetz 2000, 39.)

Elokuvasa on tuotu ilmi, että on Jumala, mutta Jumala on hieman kuitenkin jätetty salaiseksi. Salattu Jumala on jossain kaukana, emme pysty aistimaan häntä, emmekä mitenkään voi tavoittaa Jumalaa tieteellisillä menetelmillä. Jumalan olemassa olo kuitenkin tuodaan ilmi. Jumala tuo itsensä ilmi luonnon kautta, Hän ohjaa kansojen tietä ja kohtaloa sekä puhuu ihmiselle hänen omassatunnossaan. (Junkkaala 2013, 71.)

Elokuvasa, Jumalan tekemisiin ja päätöksiin ei voi vaikuttaa. Hän puhuu Nooalle unen, sukujen historian sekä luomistyön kautta. Tubal-Kainille Jumala ei puhu laisinkaan, koska Tubal-Kain haluaa itse hallita maailmaa eikä nöyrytyä ja katua Jumalan edessä pahoja tekojaan. Tubal-Kain ei piittaa luonnosta, hän ei tahdo tehdä oikein vaan pitää itseään Jumalan tasoisena. Vartijoille Jumala yrittää kommunikoida Nooan kautta ja lopulta kun he katuva ja tekevät oikein, Jumala on armollinen ja täyttää vartijoiden toiveen päästä takaisin taivaan kotiin.

Tätä elokuvaa voisi hyvin käyttää seurakunnan nuorisotyössä. Elokuva välittää paljon eri tunteita ja kuvastaa erittäin hyvin ihmisen hyvyyttä ja pahuutta. Elokuvasa saisi hyvän opetusvideon esimerkiksi rippikoululeirille. Siitä voisi keskustella isommalla porukalla ja nostaa lopulta ne tärkeimmät havainnot esiin, jotta elokuva avautuisi paremmin ja saisi nuoria ajattelemaan ja ymmärtämään tarkemmin elokuvaa.

4 JURASSIC PARK

4.1 Elokuvan juonen, henkilöiden ja tapahtumien yleinen kuvaus

Steven Spielbergin ohjaaman elokuvan Jurassic Parkin mukana katsoja pääsee dinosaurusten maailmaan. Elokuva kertoo neljän hengen ryhmästä. Ryhmään kuuluu Alan Grantista ja Ellie Sattlerista, jotka ovat paleontologeja, sekä Ian Malcolmista kaaosteorianmatemaatikko, fysiikkaa ja matikkaa yhdistävä tutkimusala sekä lakimiehestä Donald Gennarosta. Kyseinen ryhmä saa pyynnön miljardööriltä John Hammondilta kaukaiselle saarelle nimeltä Isla Nublar, Costa Rican läheisyyteen. Hammond on joutunut tilanteeseen, missä rahoittajat haluavat muiden mielipiteen puistosta, syynä tähän on yhden työntekijän kuolema. Työntekijän kuoli, koska dinosaurus söi hänet. He haluavat tietää, onko puisto turvallinen. Hammond saa houkuteltua Alan Grantin ja Ellie Sattlerin paikalle lupaamalla rahoittaa heidän kaivauksiaan seuraavat 3 vuotta.

Saarelle päästyään ryhmälle selviää, mitä puistossa on ja miten kaikki on saanut alkunsa. Puiston dinosaurukset on kloonattu vahingoittuneesta dinosauruksen DNA:sta. Hammond sai dinosauruksen DNA:ta meripihkaan jääneistä hyttysistä. Koska veri oli vahingoittunutta, hän joutui muokkaamaan sitä ja laittamaan tilalle sammakon DNA:ta. Hammondilla ajatuksena oli käyttää sammakon DNA:ta siksi, koska sammakon DNA on samankaltainen kuin dinosauruksien DNA. Sammakon DNA:n avulla, dinosauruksista pystyttiin tekemään pelkkiä naaraita. Dinosauruksille ei annettu urosgeeniä. Sammakon DNA takia dinosauruksista kuitenkin tuli jossain vaiheessa uroksia, joka koitui tulevaisuudessa ongelmaksi ryhmälle.

Retkelle puistoon Hammond on pyytänyt mukaan, lastenlapsiaan Timiä ja Lexiä. Heidän on tarkoitus antaa mielipiteensä puistosta. Alan Grant kuitenkin huomaa sairaan dinosauruksen ja lähtee tutkimaan sitä. Dinosauruksen tutkiminen kestää

liian kauan ja myrsky alkaa olla lähellä saarta. Ellen jää hoitamaan dinosaurusta eläinlääkärin kanssa ja muut palaavat autoon ja jatkavat matkaa takaisin tukikoh-
taa.

Kaiken tämän keskellä teknisestä tuesta vastaava Dennis on päättänyt myydä di-
nosauruksen alkioita kilpaileville tahoille. Elokvassa Dennis sulkee osan dino-
sauruksien aitauksien toiminnoista ja lähtee itse kulkemaan rankkasateessa puis-
ton läpi autolla, jotta saisi kuljetettua dinosauruksen alkioita pois saarelta. Osan
aitojen sähköjen poiskatkaisemisesta syntyi ongelma, ja kun ryhmän mekaaniset
autot pysähtyivät T-Rexin aitauksen eteen. Autot eivät liikkuneet eivätkä puheli-
met toimineet. Tästä kohdasta vasta alkaa varsinainen seikkailu. Elokuvan juonen
ydin on ihmisen selviytyminen dinosauruksien parissa.

Elokuva käy läpi toisistaan erkaantuneiden ihmisryhmien tapahtumia vuorotellen.
Elokuva tuo esille henkilöiden erilaisia ratkaisuja ja menetelmiä. Elokvassa käy-
dään myös läpi hetkittäin pieniä tietopaketteja. Tieto hetkissä käsitellään joskus
evoluution toimintaa ja dinosauruksien anatomiaa. Elokuva yrittää samalla opet-
taa katsojalle tietoa dinosauruksista. Jurassic Park on seikkailu elokuva, jossa hen-
kilöhahmot kasvavat ja ihmisten välinen draama tekee juonesta mielenkiintoi-
semman.

4.2 Tarkastelu teorian valossa

Dennis Nedryn toiminnan moraalinen arviointi

Elokuvan ensimmäinen selkeästi esille tuotu moraalinen ratkaisu tulee 00.00.13
minuutin kohdalla, kun Jurassic Parkin elektronisesta turvallisuudesta vastaava
Dennis, tapaa dinosaurusalkioiden ostajan kanssa mantereella. Ravintolassa he

sopivat, että Dennis toimittaa dinosaurusten alkioita satamaan. Tästä varkaudesta hän saa palkan.

Dennis tekee moraalisen ratkaisun, kun päättää varastaa dinosaurusten alkiot. Moraalinen ratkaisu syntyi siitä, kun Dennis päätti dinosauruksien vaarallisuudesta huolimatta myydä niitä kovalla hinnalla eteenpäin. Hän tietää tekevänsä väärin, mutta oikeuttaa sen, koska häntä kohtaan on toimittu väärin.

00.53.00min kohdalla Dennis tekee hänen ryöstöretkensä ja lähtee viemään alkiot veneelle. Ainoa ongelma on, että hänen aikataulunsa tiukentui myrskyn takia ja siksi laiva on lähdössä aikaisemmin liikkeelle. Kiireellä Dennis laittaa pois päältä puiston turvajärjestelmiä. Denniksen piti keksiä tekosyy, miksi turvajärjestelmiä menee pois päältä. Hänen tekosyynä on se, että hän asentaa puhelinohjelmaa uudelleen ja se on järjestelmälle aika iso, joten järjestelmän pitää sulkea muutamia turvaohjelmia, jotta se voisi päivittyä. Dennis laittaa kaikki vaaraan sulkemalla ohjelmat. Kohdassa 00.54.21 ovien turvajärjestelmät kaatuvat, autot lakkaavat toimimasta sekä dinosauruksien aitausten sähköt ja turvajärjestelmät lakkasivat toimimasta.

Dennisin moraaliratkaisuihin on kaksi motiivia. Ensimmäinen on rahan himo ja toinen on toimi viha ja kiukku johtaja Hammondia kohtaan. Dennisin halut menevät kaiken muun edelle, kuten toisten ihmisten turvallisuuden. Hyrckin kirjassa kerrotaan himosta esim. rahaan. Kirjassa kerrotaan, että Freudin mukaan objekti on kohde jolla tyydytetään tiettyä halua, viettiä. Kun objektina on jokin kuollut esine, sen takaa kuitenkin löytyy yleensä jokin ihmissuhteisiin liittyvä tekemisen syy. (Hyrck 2003, 35.) Tässä Dennisin tapauksessa kaikki on alkanut hänen ja Hammondin ihmissuhteesta, jossa raha tuli tärkeäksi osaksi heidän keskusteluja ja ihmissuhdetta.

Ian Malcolmin maailmankuva

00.28.00 minuutin kohdalla, saarelle saapuva tutkimusryhmä vieään laboratorioon, jossa dinosaurukset on kasvatettu soluista. Sattumalta he pääsivät seuraamaan yhden lajin kuoriutumista. Tämän kohtauksen aikana ryhmälle kerrotaan miten dinosaurukset ovat saaneet alkunsa Hammondin ryhmän johdolla, ja kuinka niiden dna:ta on muokattu. Kaikki dinosaurukset ovat naaraita, jolloin ne eivät pysty lisääntymään. Heille kerrotaan tieteilijöiden laittaneen rikkinäisen DNA:n paikalle sammakon DNA:ta. Malcolm kertoo, että hänen näkemyksensä mukaan, evoluutiota ei saisi muokata ja evoluutio löytää aina keinon muokata itseään takaisin oikeaan kulkuun.

00.33.00min kohdalla tuodaan esille erilaisia maailmankuvia, joihin on linkitetty moraalisia käsityksiä. Kyseinen ryhmä on ruokailemassa ja Hammond innostuu kertomaan saaren tulevaisuudesta. Malcolm hämmästelee, miksi Hammond ei nöyryy ja kunnioita evoluutiota ja sen ihmeitä. Älykkäänä miehenä Malcolm ottaa esille, kuinka genetiikka on planeetan mahtavin voima ja kuinka Hammond leikkii sillä. Malcolm yrittää kertoa, kuinka vaarallista tämä leikki on. Malcolm tuo esille, ettei Hammond ota vastuuta itse työstään, koska hän ei ole tehnyt taustatietoa itse, vaan nojaa muiden tieteilijöiden löydöksiin. Malcolm ottaa esille myös dinosauruksien historian, kuinka niillä oli mahdollisuus elää, mutta evoluutio päätti niiden kohtalon toisin. Malcolm kertoo, että Hammondin tieteilijät ajattelivat vain, että se on mahdollista, ei sitä, pitäisikö heidän tehdä niin. Tässä kohdassa tapaavat kaksi maailmankuvaa. Malcolmin näkemys perustuu evoluutioon. Hänen mielestään evoluutio on ihmeellinen, joten sitä ei saisi muuttaa. Malcolm ajattelee dinosaurusten luomisen seuraamuksia, vaaroja ja riskejä. Malcolm tuo esille oman maailmankuvan evoluution kautta. Hän kunnioittaa evoluution kulkua ja uskoo, ettei evoluutio ole tehnyt mitään turhaan, esim. kun dinosaurukset kuolivat. Ke-

nen kautta ja mitä ajatuksia Hän kunnioittaa luontoa ja uskoo sen olevan ihmistä suurempi. Malcolm on sitä mieltä, että ihmisen tulisi kunnioittaa luontoa.

Malcolmin ajatukset saivat Hammondin tuomaan oman näkemyksensä esille. Hammond yrittää selittää ryhmälle, kuinka he ovat tehneet sellaista, mitä kukaan muu ei ole koskaan ennen tehnyt. Hänen mielestään dinosaurusten tekeminen oli mahtava idea ja Malcolmin kuuluisi olla hämmästynyt tästä saavutuksesta.

John Hammond

Hammondin näkökulmaa tuodaan elokuvassa usein esille. Kohdassa 00.46.47 kerrotaan, ettei Hammond ole nähnyt tarpeelliseksi laittaa lukkoja autoon. Kohdassa 00.50.00 Hammond inttää työtovereilleen, että onko kiertoajelun pakko loppua vaikka myrsky tulee. Kohdassa 00.52.27 Hammond harmittelee kuinka huonosti ajelu meni, koska dinosauruksia ei näkynyt. Hammondin huomiot ja kiinnostukset kohdistuvat suoraan Jurassic Parkiin. Hän on välinpitämätön vaaroille ja jättää ne huomioimatta. Hammond kuvittelee olevansa luomakunnan yläpuolella, hän kuvittelee kaiken olevan hyvin. Hän on kiinnostunut näyttämään ihmisille, mitä hän on saanut aikaan ja kuinka nero hän on eikä ajattele muiden turvallisuutta. Hän ajattelee vain menestystä. Hammondin näkemys on se, että ihminen saa tehdä kaikkea, mitä vaan pystyy. Jos pystyy tekemään dinosauruksen, niin se pitäisi tehdä. Hammond ei ajattele seuraamuksia, vaan hän ajattelee kunniaa ja mammonaa.

Ajassa 01.22.00 min kaikista kauheuksista ja kuolemista huomataan, ettei Hammond ollut muuttunut yhtään. Kohtauksessa Hammond istuu pitkän ruokapöydän päässä ja syö jäätelö, kun Ellie istuu hänen seuraansa. Hammond vakuuttaa Ellielle, että kaikki on hyvin. Hammond kertoo, että ainoa virhe, mitä hän oli tehnyt, oli palkata Dennis ja kuinka heidän puistoonsa nojaa liikaan automaatioon.

Hammond syyttää elektroniikkaa ja toisia ihmisiä, mutta ei itseään. Ensikerralla hän tekisi asiat toisin ja hän kertoo kuinka luomistyö on tahdon asia. Ellie yrittää saada Hammondin ymmärtämään, että koko saari oli virhe, ongelmat ovat saaren perusteissa. Hän yrittää sanoa, ettei toista puistoa kannattaisi enää rakentaa.

01.27.00 minuutin kohdalla kontrollihuoneessa on ryhmä, jossa on mukana mm. Hammond ja Malcolm. Heillä on ongelma, etteivät he voi soittaa apua, koska puhelimet eivät toimi. Ryhmä pohtii, miten syrjäyttää Denniksen tekemät suojaukset koneelta, jotta pääsisivät käsiksi kaikkiin järjestelmiin. Heidän ajatuksena on kytkeä järjestelmät pois päältä ja kytkeä ne uudelleen päälle. Hammondin ehdotus on sulkea koko verkosto. Se tarkoittaisi sitä, että koko saarelta menisi sähköt. Suurin vaara sähköjen menettämisessä olisi, että raptorit pääsisivät vapaiksi. Arnold ei halua tehdä tätä, koska sitä ei ollut testattu aikaisemmin, joten he eivät tieneet tulevatko sähköt koskaan takaisin. Vartija ehdottaa lysiinivaihtoehtoa. Hän kertoo, kuinka dinosaurukset on rakennettu tarvitsemaan ihmisiltä lysiiniä. Jos lysiiniä ei annettaisi dinosauruksille, ne vaipuisivat koomaan ja kuolisivat, kaikki olisivat turvassa. Hammond ei suostunut vaarantamaan dinosauruksia, vaan halusi ottaa isomman riskin laittamalla ihmiset vaaraan.

Riistanvartija Robert Muldoonin moraalinen ratkaisu

00.31.31 kohdalla ryhmä on katselemassa, kuinka Raptoreita joudutaan syöttämään suljetussa osiossa, jonne lasketaan ylhäältä ruoka. Ruokailun aikana paikalle saapuu riistanvartija Robert Muldoon, joka ensimmäisenä toteaa, että dinosaurukset pitäisi tuhota. Hän kertoo kuinka, vaarallisia Raptorit ovat sekä kuinka viekkaita olentoja ne ovat. Muldoon kertoo, että syöttö tapa on muutettu siksi, koska Raptorit kävivät aina aidan kimppuun ruokittaessa. Ne eivät koskaan iskeneet samaan paikkaan, koska ne etsivät järjestelmän heikkoa kohtaa päästäkseen va-

paaksi. Muldoonin mukaan moraalista on suojella ihmisiä, läpi koko elokuvan hänen näkemyksiään tuodaan esille.

4.3 Yhteenveto

Tässä elokuvassa tuodaan esille opetuksia, joita voidaan käyttää seurakunnan nuorisotyössä. Ensimmäinen opetus on, että paha saa palkkansa. Elokuvassa Dennis yritti myydä dinosauruksen alkioita, mutta lopulta hänet syö pieni, mutta vaarallinen dinosaurus. Nuorten kanssa tästä voisi keskustella, että kun tekee väärin, se väärä asia tulee jossain vaiheessa ilmi tavalla tai toisella. Keskusteluun voisi lisätä, miten voisi välttää väärin tekemistä ja onko heillä kokemuksia tästä sanonnasta.

Elokuvan toinen opetus on, ettei evoluutiota pitäisi mennä muokkaaman. Elokuvassa Hammond on muokannut evoluutiota tuomalla dinosaurukset takaisin. Dinosauruksien tuominen maailmaan ei ollut Hammondille tarpeeksi, joten hän teki kaikista dinosauruksista naaraita. Nuorten kanssa voisi keskustella evoluutioteoriasta, sekä heidän kanssa voisi pohtia, miten nykypäivän muokataan evoluutiota, vai muokataanko evoluutiota nykyään ollenkaan. Tulisi nostaa esille, että tässä elokuvassa evoluutiolle on annettu kyky ajatella ja toimia itse. Elokuvassa evoluutiolle on annettu jumalallisia voimia, kuten kyky muuttaa naaras dinosauruksia uroksiksi.

Kolmas opetus on elokuvan hahmon Alan Grantin teosta. Elokuvassa lapset ovat jääneet autoon loukkuun. Auto on T-Rexin hyökkäyksen alaisena. Grant päättää mennä auttamaan lapset pois autosta jonka jälkeen he joutuvat erilleen muusta ryhmästä. Grant on loppuun asti lasten tukena ja turvana. Elokuvassa Grant selviytyy kaikista esteistä ja vaikeuksista. Nuorten kanssa keskustellessa on hyvä käydä läpi nuorten kokemuksia toisten auttamisesta tai hyvän tekemisestä. Hyvän

tekemisellä on hyviä seurakusia, kuten elokuvassa Grantin pelastaessa lapset autosta. Kukaan heistä ei joutunut dinosaurusten ruuaksi, eikä Grant pelännyt enää lasten kanssa olemista.

Elokuvassa John Hammond arvostaa rahaa ja pyrkii täydellisyyteen. Häntä ei kiinnosta toisten hyvinvointi, hän haluaa tulla kuuluisaksi ja tunnetuksi luomiensa dinosaurusten avulla. Hammond on juopunut vallasta. Elokuvassa Hammond halusi olla Jumalan valtaistuimella, olla elämän luojana. Ian Malcolm yrittää elokuvassa monessa kohtaan opettaa Hammondille, ettei hän saisi leikkiä jumalaa. Nuorten kanssa olisi hyvä keskustella, miten ihmisen himot ja halut voi ohjata ihmisen tekemistä ja tavoitteita. Miten himot ja halut voivat sokaista ihmisen niin, että unohtaa kaiken mikä on oikeasti arvokasta, kuten esimerkiksi läheiset ihmiset.

Kaikkivoipuuden kiusaus näyttäisi kuitenkin luikertelevan tämän kaiken hyvän sekaan kuin käärme paratiisissa. Jossain vaiheessa vaikkapa uuden teknologisen keksinnön tuottama ilo alkaakin muuntua ajatukseksi siitä, että koko olevaisuus, ihmisen ulkopuolinen luonto, hänen biologinen perustansa ja myös yhteiskunnan rakenteet olisivat mielin määrin manipuloitavissa ja ihmisen kaikkivoivan hallinnan piirissä. (Hyrck 2003, 235.)

Elokuva ei ole hengellinen elokuva, mutta elokuva silti sopii hyvin esitettäväksi nuorille seurakunnassa. Elokuvassa on paljon hyviä ja kiinnostavia asioita joista pystyisi keskustelemaan nuorten kanssa. Seurakunnassa esitettävät elokuvat ei tarvitse olla aina uskontoon liittyviä.

5 PERCY JACKSON & THE OLYMPIANS: THE LIGHTNING THIEF

5.1 Elokuvan juonen, henkilöiden ja tapahtumien yleinen kuvaus

Tämän kreikkalaiseen mytologiaan painottuvan seikkailuelokuvan on ohjannut Chris Columbus. Elokuvaan on otettu muutamia kuuluisia näyttelijöitä, Sean Bean, joka esittää Zeusta, Pierce Brosnan esittää Percyn rehtoriä Bruneria ja myöhemmin selviää, että hän on kentauri nimeltä Chiron, sekä Kevin McKidd joka on päässyt Poseidonin hahmoon. Percy Jacksonia esittää Logan Lerman. Percy Jackson & The Olympians: The lightning thief- elokuva perustuu Rick Riordanin kirjoittamiin kirjoihin. Elokuva sijoittuu nykypäivään, johon on lisätty antiikin kreikan mytologiaa. Elokuva on täynnä Kreikan mytologiaa, Kreikan jumalia ja niiden suhteista toinen toisiinsa sekä heidän suhteista ihmisiin.

Elokuvan pääroolissa oleva Percy epäillään Zeuksen salaman varastamista. Zeus on saanut päähänsä, että Poseidonin poika Percy olisi varastanut Zeuksen voimakkaan salaman, jolla voi hallita Olympusta. Zeus kertoo Poseidonille, että Percyllä on aikaa kesäpäivän tasaukseen asti palauttaa varastamansa salama. Jos salamaa ei palauteta, Zeus julistaa sodan jumalien kesken joka aiheuttaa maailmanlopun.

Percy, joka saa tietää nopealla vauhdilla olevansa Poseidonin poika, puolijumala, jolla on Poseidonin voimia. Percy joutuu hurjaan seikkailuun, joka on täynnä vaarallisia kohtaamisia eri mytologian hahmojen kanssa, kuten Haades, Medusa sekä Lootus. Percyn ja hänen kumppaneiden päämääränä on pelastaa Percyn äiti Hadekselta, joka kidnappasi tämän saadakseen Percyltä Zeuksen salaman vaihtokauppana äidistään. Elokuvassa Percy löytää salaman ja saa mahdollisuuden tutustua isäänsä, jota hän on pohtinut pitkään.

5.2 Tarkastelu teorian valossa

Zeus ja Poseidon

00.03.00 kohdalla, Zeus ja hänen veljensä Poseidon tapaavat Empire State Buildingin katolla. Veljekset eivät olleet nähneet toisiaan vuosiin riitojensa takia. Veljesten kohdalla tuodaan esille, etteivät he tule toimeen toistensa kanssa, syytä tähän ei vielä annettu. Tässä kohdassa tuodaan esille, että Poseidonilla on poika nimeltä Percy. Zeus syyttää Percyn varastaneen hänen salamansa ja jos hän ei palauta sitä, syttyy sota. Tässä kohtauksessa tuotiin esille myös, kuinka kaikista voimakkain Zeus voi syyttää toisia ilman minkäänlaista näyttöä. Zeuksen motiivi syyttää Poseidonin poikaa johtui siitä, että Poseidonilla ja Zeuksella oli takana vahvoja erimielisyyksiä. Tässä kohdassa Zeus tuo esille hänen mahtipontisuuttaan ja hänen rooliaan kaiken haltijana ja isänä. Hän tuo esille voimaansa salaman kautta.

Percyn äidin tekemä moraalinen ratkaisu

Tässä kohtauksessa äiti ja Percy ovat kotona, kun isäpuoli tulee kotiin. Isäpuoli istuu alas pöytään ja alkaa läksyttää Percyn äitiä, jotta hän hakisi jääkaapista kalan ja antaisi sen hänelle. Percy puuttuu tähän kiihtymällä isäpuolelleen. Elokuvasssa tuodaan esille paljon moraalisia ratkaisuja. Äiti yrittää kertoa pojalleen, että kaikki järjestyy ja järkevöityy ajallaan. Äiti ei voinut sanoa muuta kuin ympäryöreästi hieman vihjaillen, että kuinka paljon mies on tehnyt heidän puolestaan. Myöhemmin elokuvassa tuodaan esille, että Percyn äiti oli kestänyt isäpuolta sen takia, koska isäpuolen voimakas paha luontainen haju piilotti Percyn hajun, eikä Percyä voinut kukaan jumala löytää. Percyn äiti suojeli myös Poseidonia puhumalla hänestä lempeästi ja yhä rakastuneesti, eikä syyttänyt häntä lähtemisestä. Poseidon ja Percyn äiti olivat seurustelleet ja olleet hyvin rakastuneita, kunnes Ze-

us laati säädöksen, etteivät jumalat saaneet olla lastensa kanssa. Poseidon joutui jättämään perheensä ja palata takaisin Olympokselle.

Rehtori Brunerin moraalinen ratkaisu

Rehtori Bruner teki myös moraalisen päätöksen, kun hän soluttautui Percyn kouluun ja piti poikaa silmällä, opetti hänelle antiikin kreikan mytologiaa ja yritti hieman herätellä poikaa johdattelevasti. Percy ja hänen luokkansa oli katsomassa ja oppimassa antiikin ajan mytologisista jumalista patsasmuseossa. Percy joutuu opettajansa puhutteluun sivuhuoneeseen, jolloin hän joutuu vaikeuksiin. Opettaja muuntautuu olioksi ja tenttaa Percyltä salamaa. Mr Bruner saapuu paikalle ja uhkaa oliota, jolloin olio poistuu. Bruner oli selvästi tehnyt päätöksen huolehtia pojasta loppuun asti. Bruner oli asettanut Groover nimisen pojan, joka on Percyn paras kaveri samaan kouluun suojelemaan häntä.

Haadoksen moraalinen ratkaisu

Hadoksen motivaatio saada salama, tuodaan esille kohdassa 00.37.00, kun Hades ilmestyy leiriin nuotion kautta uhkaillen Percyä hänen äidillään. Hänen motivaationaan on saada kaikki valta veljeltään Zeukselta, koska hän karkotti Hadoksen manalaan. Haades halusi olla Olympoksen johtaja ja näyttää hänen mahtavat voimansa. Motivaationa Haadoksella toimi kosto ja vallanhalu.

Luken maailmankuva

Kohdassa 01.32.00 Luken maailmankatsomus tuodaan esille. Luke on Hermeksen poika, joka on katkera isälleen ja muille Olympuksen jumalille. Hänen mielestään Olympuksen jumalat ovat hallinneet kaikkien elämää tarpeeksi kauan ja nyt on heidän lapsien vuoro nousta valtaan. Luke haluaa syrjäyttää kaikki Olympuksen hallitsijat, jotta hän itse pääsisi maistamaan vallan makua.

Persefonen moraalinen ratkaisu

01.28.00 Kohtauksessa Haadeksen vaimo Persefone lyö Haadeksen tajuttomaksi ja sieppaa itselleen Zeuksen salaman. Persefone käskee hänen koiriaan lopettamaan Percyn ja muiden ahdistelun. Salama oli kulkeutunut Percyn kilven sisällä. Kilven Percylle oli antanut Luke. Persefone päättää olla suopea Percylle, Percyn äidille, Groverille ja Annabethille, hän päästää saattueen menemään, koska hän itse vihaa Hadesta eikä kestäisi sitä jos Hadeksesta tulisi kaiken hallitsija.

Antiikin kulttuurin mytologian vaikutteita elokuvassa

00.30.00 kohdalla tuodaan esille kreikan mytologiaa. Kohtauksessa leirissä asuvien nuorten tehtävä on pelata keskenään lipunryöstöä. Tämä lipunryöstö on erilaista. Heillä on sotavarustukset, oikeat miekat ja toiseen kohdistuvat iskut ovat todellisia. Tällä tavalla leiriläiset harjoittelivat sotaa. Kohtauksen lopussa Percyn taidot ja mahtavuus tuodaan esille.

Kenestä tahansa ei voinut tulla heerosta; siihen vaadittiin poikkeuksellisia ansioita ja suuria tekoja maanpäällisessä elämässä. Ihmisen kyvykkyys ja lahjakkuus oli kreikkalaisten käsityksen mukaan jumalien lahjaa. Niille kuolevaisille, joita jumalat erikoisesti rakastivat tai

suosivat, he antoivat poikkeuksellisen suuressa määrin urhoollisuutta, voimia, moraalista lujuuutta, älykkyyttä tai kauneutta. (Hohti 2007, 21.)

Elokuvan maailmankatsomus

01.21.00 tuodaan esille maailmankatsomusta. Kohtauksessa Percy ja hänen kavereinsa Annabeth ja Groover ovat matkalla Haadeksen luo manalaan. He pääsivät leijuvan veneenkyytiin maksaessaan veneenkuljettajalle summan kultarahaa. Manalan veneenkuljettaja kertoo ohimennen, kuinka elämä johtaa aina kärsimykseen ja kauheuteen. Kristinuskossa helvetti on synkkä paikka, jossa kiristellään hampaita ja ollaan ikuisessa tulessa. Tätä kohtausta voisi pohtia nuorten kanssa. Käydä läpi taivasta ja helvettiä, mitä Raamattu sanoo ja pohtia sitä.

Perinnäisen katsomustavan mukaan kuoleman varjomailma on maa kuten muutkin maat, ja laajalti vaeltanut ja erityisen peloton sankari voi käydä sielä - ja myös palata (Thesleff 2007, 48).

5.3 Yhteenveto

Elokuva kertoo katsojalle sankarillista kertomusta. Kertomuksen päämääränä on, että tavallisesta hieman ADHD:sta kärsivä nuorukainen, saa mahdollisuuden pelastaa ihmiskunnan. Elokuvia valittaessa ajattelin, että kaikista elokuvista saisi hyvin irti. Tästä elokuvasta oli vaikea nostaa esille hahmojen ratkaisuja ja analysointi oli muutenkin haastavampaa kuin toisissa elokuvissa. Elokuva on enemmän nuoren toiveen täyttymys, tulla huomatuksi ja tehdä jotain millä on merkitys. Tämän elokuvan aikana Percy pääsee yli isäongelmistaan. Hän on ollut vihainen isälleen, koska hän lähti ja jätti heidät eikä koskaan tullut takaisin. Lopussa Percy saa ymmärtää, ettei isä ole jättänyt häntä vaikka hän ei ole päässyt katsomaan Percyä.

Poseidon yritti kommunikoida poikansa kanssa puhumalla hänelle mielen kautta. Poseidon yritti saada Percyn pois vaikeista tilanteista ja ohjata hänet oikeaan suuntaan. Percyn isä oli koko ajan ollut hänen kanssaan. Elokvassa käsitellään myös toisen nuoren isäongelmia. Hän käsitteli ongelmansa eritavalla kuin Percy. Luke, joka antoi Percylle kilven, oli vihainen isälleen, koska isä on hylännyt hänet. Lukesta kasvoi vihainen ja kostonhimoinen nuori.

Jos tätä elokuvaa käytettäisiin seurakunnannuorisotyössä, nuorten kanssa voisi käsitellä kohtia kuten: kristinusko ja usko Jeesukseen on perusteltua, mutta myytinen maailma ja sen sisältävät kertomukset ovat keksittyjä. Jos elokuvan katsojaryhmä tuntuu turvalliselta ja luotettavalta, voi myös yrittää keskustella nuorten kokemuksista isäongelmiin. Kokemusten jakaminen voi olla kivuliasta ja vaikeaa, eikä kukaan halua jakaa. Tällöin voisi keskustella ja antaa vinkkejä, miten voisi toimia isäongelma tilanteessa.

6 POHDINTA

Opinnäytetyön tarkoituksena oli tutkia elokuvia, mitä ne kertovat ja välittävät katsojalle, sekä miten seurakunnan nuorisotyössä pystyisi valistamaan nuoria elokuvien vaikutuksista. Tutkimuksessani kävin myös läpi, millä tavalla elokuvat vaikuttavat katsojan maailmankuvaan.

Opinnäytetyötä tehdessäni aikataulu venyi huomattavasti. Aihe oli aikaa vievä ja kirjoihin tarvitsi perehtyä hyvin, jotta löysi oikeita asioita. Kirjoja oli välillä vaikea löytää, mutta sain hankittua itselleni kirjoja joita pystyin hyödyntämään. Elokuvi- en valinta oli prosessi. Vaihdoin kesken opinnäytetyön yhden elokuvista, otin tilalle Nooa elokuvan, joka oli vasta tullut elokuvateatteriin. Haastetta toi elokuvan kirjoittamiseen aluksi se, ettei sitä ollut muuta kuin elokuvateatterissa. Saatuaani elokuvan, kirjoittaminen alkoi sujua huomattavasti sujuvammin.

Työssäni sain selvitettyä, mitä elokuvat välittävät katsojalle. Sain tutkia, millaisia elokuvan hahmot ovat. Syvennyin tarkemmin elokuvan sisältöön ja elokuvan mo- neen kertaan katsomisen jälkeen, pystyin nostamaan asioita, joita en nähnyt en- simmäisellä kerralla. Aluksi elokuvista oli hieman haastavaa nostaa esim. moraa- lipäättöksiä tai etsiä hahmojen motiiveja. Elokuvia ja kohtauksia täytyi katsoa yhä uudelleen.

Mielestäni seurakunnalla ja muilla järjestöillä, joissa katsotaan elokuvia, olisi hyvä mahdollisuus keskustella nuorten kanssa katsotusta elokuvasta. Ennen elokuvan alkamista kertoa hieman elokuvan taustaa ja antaa nuorille jotain esimerkiksi ky- symyksiä, joihin he voisivat etsiä vastauksia elokuvan aikana. Elokuvan jälkeen voisi keskustella nuorten kanssa, mitä heille tuli mieleen ja mitä he olivat poimi- neet elokuvasta. Lopuksi ohjaaja voisi kertoa heille, mitä hän nosti elokuvasta esil-

le, koska aikuisen näkemys asioista on monesti erilainen tai syvempi. Tällä tavoin nuoret oppisivat elokuvan sisällöstä jotain, ja saisivat ymmärtää hieman, että min-kälaisia vaikutteita niistä saattaa olla heille ja heidän ajatusmaailmaa

Tutkimusta voisi vielä jatkaa. Olisi mahdollista kokeilla nuorten kanssa elokuvan katsomista ja keskustelemista. Keräisi ryhmän nuoria katsomaan ja keskustelemaan elokuvasta kerran viikossa. Tällöin pystyisi näkemään, toimiiko tämä tapa ja olisiko nuorten mielestä kiinnostavaa oppia huomaamaan enemmän elokuvan sisällöstä.

LÄHTEET

- Helve, H. 1997. Nuorten muuttuvat arvot ja maailmankuvat. Teoksessa H. Helve (toim.) Arvot, maailmankuvat, sukupuoli. Helsinki: Yliopistopaino, 140–172.
- Hohti, P. 2007. Sankarien palvonta. Teoksessa P. Castrén, J. Kaimio & M. Kaimio (toim.) Antiikin myytit ja uskonnot. Keuruu: Otava, 21–29.
- Hyrck, M. 2003. Ihmismieli ja Jumala-psykoanalyysin näkökulmasta. Helsinki: Kirjapaja.
- Junkkaala, E. 2013. Alussa jumala loi... Luomisusko ja tieteellinen maailmankuva. EU 2013. Perussanoma.
- Ketola, K. 1997. Maailmankuvat ja niiden tutkimus. Teoksessa H. Helve (toim.) Arvot, maailmankuvat, sukupuoli. Helsinki: Yliopistopaino, 9-37.
- Kotkavirta, J. & Nyysönen, S. 1996. Ajatus-etiikka. Porvoo: WSOY.
- Lagerspetz, K. 2000. Mitä tulee mieleen. Pieksämäki: RT-Print Oy.
- Räikkä, J. 2006. Esseitä etiikasta. Teoksessa M. Vallisaari. (toim.) Suomessa: UNIpress AB.
- Räikkä, J. 2004. Moraalin kanssa- esseitä hyvästä yhteiskunnasta. Kuopio: UNIpress AB.
- Thesleff, H. 2007. Myytti ja mysteeri. Teoksessa P. Castrén, J. Kaimio & M. Kaimio (toim.) Antiikin myytit ja uskonnot. Keuruu: Otava, 46–63.
- Wright, H. 2001. Hyvän muunnelmat. Keuruu: Otava.
- Zilliacus, H. 2007. Jumalat ja jumaluus klassisen ajan Kreikassa. Teoksessa P. Castrén, J. Kaimio & M. Kaimio. (toim.) Antiikin myytit ja uskonnot. Keuruu: Otava, 9-20.

Elokuvien lähdeluettelo

Jurassic Park. 1997. Universal Studios and Amblin Entertainment, Inc.

Noah. 2014. Paramount Pictures.

Percy Jackson & The Olympians: The lightning thief. 2010. Twentieth Century Fox Film Corporation.